

Gerrit Bronsvort, dierenarts en SPF-varkenshouder in Duitsland

‘Ik snap niets van Nederlandse houderij’

Alle inspanningen ten spijt, de diergezondheid op varkensbedrijven verbetert niet. Het is Gerrit Bronsvort, dierenarts en varkenshouder in Oost-Duitsland, al jaren een doorn in het oog. “Ik snap er helemaal niets van dat Nederlandse dierenartsen en varkenshouders de oplossing van diergezondheidsvraagstukken blijven zoeken in poeders en pillen. Terwijl de oplossing ligt in ziektevrrije varkens.”

Geesje Rotgers

Twintig jaar lang was Gerrit Bronsvort varkensdierenarts in Brabant. Wat dat betreft kent hij de Nederlandse klappen van de zweep. Daarna verkocht hij zijn aandeel in de dierenartsenpraktijk en waagde de stap naar Oost-Duitsland. Eerst als varkensdierenarts, maar niet veel later begon hij er ook met een eigen varkensbedrijf. Uiteraard zijn de 1.600 zeugen en 5.000 vleesvarkens vrij van de ziekten PRRS, mycoplasma, App en brachyspira. Bronsvort schat dat ruim de helft van de varkens die in Oost-Duitsland worden gehouden in handen zijn van Nederlandse ondernemers. Bronsvort was verrast door de wijze waarop de Oost-Duitsers gewend waren varkens te houden. “In Oost-Duitsland deden varkenshouders een aantal dingen goed. Zo hanteerden zij al heel lang een strikte scheiding tussen schoon en vuil en de risicovolle mestopslag en kadaveropslag waren ver verwijderd van het bedrijf. Ook werd niet geënt tegen bijvoorbeeld de ziekte van Aujeszky. Wanneer een bedrijf geïnfecteerd raakte, werd het meteen geruimd. Het ‘schone denken’ was ingebakken in de Oost-Duitse structuren.” Na de val van de Berlijnse Muur (1989) kwamen de Nederlandse varkenshouders naar het land om bedrijven over te nemen. Sommigen maakten aanvankelijk de fout om het Nederlandse fokmateriaal mee te brengen met al zijn ziekten. De fouten werden gelukkig vlot hersteld en tegenwoordig is driekwart van de Oost-Duitse varkensbedrijven vrij van PRRS en een aan-

tal andere ziekten die in Nederland alom voorkomen.

Gebrek aan regie

Het is Bronsvort een doorn in het oog dat het Nederland almaar niet lukt om van de ziekten af te komen. “Nederland is een handelsland waar lage kosten en technische oplossingen de boventoon voeren.” Ook de vakpers heeft een kwalijke rol gespeeld in de opschaling naar SPF (*specific pathogen free*), vindt Bronsvort. “De vakpers bleef er maar op hameren dat SPF-dieren geen weerstand hebben en omvallen zodra zij geïnfecteerd raken. Dit is volstrekt foute informatie, het omgekeerde is juist het geval.” Bronsvort vindt het onacceptabel dat de Nederlandse fokkerijorganisaties met hun basisfokmateriaal al moesten uitwijken naar het buitenland vanwege de slechte gezondheidssituatie in eigen land. “Het belang van gezonde varkens is voor Nederland groter dan voor de rest van de wereld. Enerzijds vanwege de exportpositie en anderzijds heeft Nederland het antibioticumgebruik in de varkenshouderij gehalveerd, maar is het niet van de ziekten af. Als alternatief wordt nu gekozen voor enten. Maar waarom de oplossing zoeken in enten als je ook varkens kunt houden die vrij zijn van PRRS? “PRRS is de aids onder de varkens. Dit virus legt het immuunsysteem lam en jaagt andere ziekten aan. En het is maar de vraag hoe lang enten nog helpt, het PRRS-virus muteert namelijk gemakkelijk.” In Duitsland hoeven vermeerdereaars niet meer aan te komen met biggen die niet vrij

zijn van PRRS en de gezondheidseisen worden snel hoger. Volgens Bronsvort kiezen ook opkomende varkenslanden als Rusland voor SPF-dieren, in navolging van de Noord-Europese landen. Nog even en Nederland produceert voor het onder eind van de markt. Dat de SPF-varkenshouderij in Nederland niet van de grond wil komen, is volgens Bronsvort te wijten aan een gebrek aan regie. “Vroeger hadden we sterke Gezondheidsdiensten voor Dieren die diergezondheidsprogramma’s uitvaardigden, nu niet meer. Welke sterke regisseur hebben we nu nog over?” Zo zou de rol van de dierenarts volgens Bronsvort verder moeten gaan. In Denemarken kwam de SPF-houderij wel goed van de grond onder de sterke regie van de Danske Slagterier, en de dierenartsen hadden daarin een belangrijke adviserende rol. In Nederland is dat niet het geval en blijven we de oplossingen van diergezondheidsvraagstukken alsmat zoeken in de techniek, zoals enten, poeders en zuren.

‘Nog even en Nederland produceert voor het onder eind van de markt.’

Opbrengsten

Volgens Bronsvort leveren echt gezonde varkens veel op. “Wij ontvangen een toeslag voor onze biggen van gemiddeld 8 euro op de Weser-Ems-notering. En de dierenartskosten liggen op 45 tot 50 euro per zeug per jaar (tegenover 120 euro op een conventioneel bedrijf). En vergeet vooral de arbeidsvreugde niet”, beklemtoont Bronsvort. Dat Oost-Duitsland destijds zoveel voortgang maakte met de diergezondheid is volgens Bronsvort niet vreemd. “Er werd gewerkt met personeel en dan moet het werk simpel en gemakkelijk zijn. Daar passen geen ziekten in.”

GERRIT BRONSVORT

“In Duitsland hoeven vermeerdereaars niet meer aan te komen met biggen die niet vrij zijn van PRRS.”

Foto: Geesje Rotgers

Wat Nederland nu zou moeten doen? Bronsvort: “Kijken naar wat er in de wereld om zich heen gebeurt. Nederland heeft de arrogantie om de beste te zijn, en in technisch opzicht is dat misschien ook zo, maar het vergeet te kijken naar wie de biggen koopt. Nederlanders accepteren nog steeds dat er ziekten in varkens zitten. Daar snap ik niets van, want je kunt ook gewoon voor varkens kiezen zonder ziekten. Niet dat wij in Oost-Duitsland helemaal geen ziekten hebben, die zijn er namelijk wel, zoals streptokokken. Maar die geven veel minder problemen doordat bijvoorbeeld PRRS niet voorkomt. De beslissing om te ruimen en opnieuw op te starten wordt in Oost-Duitsland veel gemakkelijker genomen dan in Nederland. Het is een investering die je in drie jaar terugverdient.”

